

# NÉMETÚJVÁR ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

— Előfizetési árak: —  
Negyedévre 2 korona. — Félévre 4 korona.  
Egész évre 8 kor. — Egyes szám ára 20 fill.  
Hirdetések és Nyilnterek díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:  
Dr. J. CSAPLOVICS ELEMÉR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Németújvár,  
43. sz. — Laptulajdonos: Bartunek Béla, hova  
az előfizetési és hirdetési díjak küldendők  
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

## Mult, jelen, jövő.

Németújvár multja a nagy névnek és dicső tetteknek volt ideje. Irigykedve említette nevét sok más város lakója és a történelem is nagy tettek emlékéért fűzi nevéhez.

A mult az fényes volt, mert a hazafias érzés, a dicső és nemes cselekedetek lelkesítették és áthatották e város urait és lakóit. Egyesítette őket egy a baj érzete, mint a dicsőség utáni vágyódás.

A jelen megtagadása a multnak. Ideje az érzéketlenségnek és névtelenségnek. A büszke vár omladozó romjai maguk alá temetik a régi dicsőséget és nagy nevet; nekünk a sivár jelen marad, mely majdnem hihetetlenné teszi a multat és reménytelenné a jövőt.

Nincs oly nemes cél, nincs oly közös baj vagy öröm, mely egyesíteni, mely egybeforrasztani képes volna e város lakosságát, de kapva-kap a legkisebb alkalmon, mely még erősebbé tudja tenni, még jobban tudja fokozni a szétvonást és széthuzást.

Talán egy szörnyű átok sulya alatt bűnhődünk, de valóban megmagyarázhatatlan az, hogy itt az emberek — nap-nap utáni panaszuk dacára — már önkéntelenül is örömet találnak az egymás iránti ellenségeskedés szításában és sokszor a mások iránti tisztelet ledöntésében.

Ilyen a jelen a szép mult után és a város külső képe is egy romladozó várnak mását mutatja, hol a haladásnak jelei fel nem lehetők, hol a lakosság nemtörődömségét tárja elének minden talpalatnyi földterület.

Ha csak a jelen készitené elő a jövőt, akkor odaveszne minden reményességünk. Ha csak a jelen lenne a jövő alapja, akkor a szebb jövő reménye bennünket nem kecsegtetne. Azonban a jövőre nagy kihatása van a multnak is. A történelem a tanu, hogy a legelső — úgy az országok, mint az emberek — egy korban aláhanyatlanak, de egy másik korban újra felemelkednek.

Ez a tény és valóság önt lelkünkbe reményt. Erősem hisszük, hogy közeledik az idő, mikor városunk lakóiban

felülkerekedik a lélek a rossz indulatokon; a szív a rossz szokásokon és ismét vállelve küzd minden polgártárs a jóért, szépért, a városért, a közért, mindnyájunkért. Lesz idő, mikor újra neve lesz városunknak, mely nevet a fejlett kultúra, a rendezett viszonyok a város szépsége, tisztasága, a jólét és a kellemes társadalmi élet hozza meg.

Ez a boldogító reménység él bennünk és ennél csak reményünk teljesedése iránti igaz óhajunk és kívánságunk nagyobb.

## KÉRELEM.

Tisztelettel kérjük hátralékos

előfizetőinket az előfizetési díjak

mielőbbi szíves beküldésére, ne-

hogyan a lap küldésében akadályok

merüljenek föl.

A kiadóhivatal.



## Az ódon vár meséje.

Írta: Kőnczöl Antal.

Vadregényes tájon, büszke bércok ormán ódon várom hirdeti a zordon enyészet pusztító hatalmát. Ott roskadozik az az egykori hatalmas vár, mint megtört aggastyán. Hajdan megbonthatatlan falai most már maguktól dűledeznek, tán szétporlanának egészen, ha nem tartanák össze az omladozó köveket a köréjük fonódó borostyán százfélé fűtő szára.

Az egykor büszke várnak nincsenek emberi lakói. Ott, ahol egykor harcban edzett vitézek vívtak diadalmas csatákat és aratták a győzelmi babért, ma ember nem jár, még az arra tévedt vándor is kikertli a dűledező fészket, fél tőle, mint ijesztő kísértettől.

A vidék népének babonéra hajló képzelete hatalmas meséket szőtt az omladozó várról, annak egykori lakóiról. Most a légkör minden szárnyasa otthonra talál ott, ahol egykor híres-neves uri népnek volt ott-

hona; ahonnan hatalmas várurak parancsoltak az egész vidéknek, ott most a felhők királya, az élesszemű sas csatogtatja szárnyait s várja, mikor csaphat le itt-ott mutatkozó félnék áldozataira.

A vár hajdan díszes termei bedőltek, nincs ott semmi élet, kihalt, az enyészetnek indult minden. A földalatti üregek üresek, a sötét börtönökben nem sínylődik rab, megszűnt ott minden szenvedés, minden gyötrellem, ma már csak lomha békák s a föld férgei tanyáznak ottan nyugodtan, nem háborgatja őket senki.

Nem így volt ez mindig. Hát kik voltak e dűledező falak egykori lakói? Nevük, hírük feledésbe ment, csak a vidék szegény népe beszél ma már róluk.

\*

Fényes vendégereg mulatott egyszer a várat környékező, regényes erdőségben; vadásztársaság kereste gyönyörét a zsákmányban gazdag, százasod fák között. Ott voltak a vitéz kékkői Balassák, bátori Nyirick, ott a longyel Petrovszkyak csatában edzett, vitéz sarjai, mindnyájan barátai a vendéglátó, szíves Bérczy családnak.

Bérczy Imre daliás férfiú volt. Az ő barna arcáról visszatükröződő férfias komolyság

és szőke hitvesének gyengéd szelidsége az ellentétek páratlan összetalálkozása volt, a melyeknek legszebb hordozója egy személyben a kedves pár gyermeke, az alig három éves Kálmán volt, aki atyjának férfias vonásait, anyjának kedvességét s a szemöldökei közt levő lenesealaku anyajegyet örökölte nemes szüleitől. A leirt család körében szívesen mulatott s a legjobban érezte magát az egybegyűlt, előkelő vendégcsereg.

A vadászat eredménye méltó volt a szép társasághoz, amelynek tiszteletére rövid pihenő után fényes ebédet adott a vendégcserező házas pár.

Sorra kerültek a legizletesebb magyar edeledek, a poharak megteltek a magyar föld termelte, legzamatosabb szőlők édes nedűjével. A legjobb hangulatban folyt a lakoma, sokszor csengelt a pohár s újra tell, megmég kiürült tartalma a hazáért, a jobbletért, amikor egyszerre, hirtelen vége szakadt a jókedvnek.

Az ebéd végén vették csak észre, hogy nincs meg a kis Kálmán, eltűnt dajkájával, nem találták őket sehol sem.

Nemcsak a cselédség, a vendégek is hozzáálltak a kereséshez, de minden nyom, bármi kis eredmény nélkül. Rettenetes volt

**VALÓDI EZÜST**

Világhírű párisi

**Christofle ezüst**

eredeti

**BERNDORFI EZÜST**

evőeszközök és művésziés

**DISZTÁRGYAK**

pazar választékban

**DUKESZ FERENC**

SZOMBATHELY

TELEFON 347 INTERURBAN

**Elfogulatlan szemszög alatt.**

(Folytatás.)

Az ember előre megszokta fontolni cselekedeteit, egymással egybeveti őket, felfedezi rajtuk a hiányosságot, bizonyos célokat tűz ki maga elé; kutatja, megválogatja a hozzájuk vezető eszközöket. Ezek megválasztásában tévedhet, mert a véges ész tévedéseknek alávetett és akárhányszor kell hosszan kutatnia, sok-sok csalódáson átessnie, míg az alkalmasokra rátalálhat: de ép ez igazolja a cél és eszköz, az ok és okozat közti kapcsolat ismeretét.

Az állat is cselekszik célszerűen, de a cél ismerete nélkül! Ismeretesek például a kakuk nőstényének különös szokásai. Rendesen két tojást szokott tojni. Ezek egyikét

az aggódó anya, Bérczynyé fájdalma. Kezeit tördelve, kétségbeesetten kiabálta egyetlen gyermekének nevét:

— Kálmán... Kálmán...

S a sziklás bércek gunyolódva verték vissza az anya fájdalmas hangját:

...mán...mán...mán.

Hiába volt minden fáradság. nyomra nem akadnak.

A siránkozó anya nem talált vigaszt, az előbb szelid arc bájos derültségét feldulta a fájdalom és sötét borongás űh annak helyére.

Estefelé fájdalmasan bucsuztak el a vendégek. Letűnt a ragyogó nap, sötét éjszaka támadt fel helyette. Kialudt a mécsesek pislogó világa. Álom szállt a földre, nyugodni immár minden, csak Bérczynyé szeméhez nem tudott férkőzni az álom, utját állták szívének két patakzó könyei. Csak kesergő hitvestársa virrasztott, bánkódott mellette. Ő is megtört, szinte vőnt bele s ha nem könnyezett is, meglátszó rajta szívének kétszeres gyötrelme: sajnálta gyermekét, aggódott nejiért.

Néhány nap múlva kiderült, hogy a kis fiut dajkája elvitte az egyik közeli tanyára, ahol annak szülei laktak. Innét visszatérőben

valamely rovarral táplálkozó madár fészkebe helyezi, melynek tojásai az övével egy színre, valamint nagyságra nézve is csaknem teljesen egyezők; a másikat pedig valamivel később egy másikba az előbbinék közelében. Megtörténik, hogy néha kényszeríti is az illető fészek tulajdonosát a letét elfogadására. Itt két körülmény öltik a szemünkbe: a kakuk a madarak közül azokat szemeli ki, amelyek rendes táplálkozása, valamint tojásai színe és nagysága a csalódásig egyezik az övével. Honnan tudja, hogy melyik madár táplálkozása hasonlít az övéhez? melyik tojása egyez meg színre és nagyságra nézve a sajátjával? Figyelemre méltó itt még azon körülményre is, hogy azon fészek, amelybe tojásait helyezi, akárhányszor koromsötét faoduban fekszik; vagy olyan az alakja, hogy sem bele nem láthat, sem rá nem ülhet, amely alkalmal csőrével helyezi bele. Azután egy-egy fészekbe sohasem tesz többet egynél. Mi is magyarázhatja meg ezen óvatosságát? Ismeri talán ennek rendkívül fontos célját? Józanul lehetetlen erre igenel felelnünk! Pégig illetékesen eljárása okvetlenül szükséges, mert a kakuk táplálása a legnagyobb gondot rója a fészek tulajdonosaira. Falánksága ugyanis oly nagy rést üt az éléskamrában, hogy már kettőt képtelenség volna eltartani.

A fenti igazság még abból is kiteszik, hogy a megszokott viszonyok közt célszerű ösztönzéseket akkor is gyakorolja, amikor a legparányibb értelem is röktön észlelné

utközben egy kisebb török rablócsapat kezébe kerültek. A cselédet felkoncolták, a gyermeket pedig magukkal vitték. Így hozta ezt hírül egy megszokott fogoly.

Hosszu idő telt el a borzadt nap óta. Közél harminckét esztendő.

Az anyaszív fájdalmát bár ennyihitették, de nem szüntették meg a rohanó évek. A seb talán behegedt, de sajósága nem mult el. A jóságos asszonyt a reményt éltette, napról-napra bizott, hogy gyermekét megtalálja.

Reménye hiu volt. Hiába fordult Bérczy Imre alázatos könyörgéssel a hatalmas, budai pasához, hiába ígért egész vagyonit gyermeke előteremtőjének, szeretett fia csak nem került elő. Az apa bánatát a család heve s egyéb gondok eléggé elfeledtették.

Addig hadakozott, addig küzdött a pogány török ellen, míg végre reá tört az ellen, ostrom alá vették az ő ősi sziklavárát.

Heteken át folyt az ostrom, halálmegvetés közt. Az ellenség kicsi volt, de erős és elszánt. Vezére a janicárok ifju parancsnoka, Ibrahim volt.

A vár ugyan még erősen állott, de fogyott a lőpor, fogyott az eleség nagyobb

azok felesleges, haszontalan, vagy káros voltát. Így a hősök a döglött madárnak is elsőben a szárnyát töri el, hogy el ne reptülhessen. A kalitkába zárt vándormadarak fajbeliük költözésekor olyannyira nyugtalankodnak, hogy néha véresre is verik magukat; pedig sem élelemben nem szükkölködnek, sem a bekövetkező hidegtől sincs mit tartaniok. Nagyon sok hernyó és bogár a fenyegető veszedelem elől leveti magát a fáról s fűbe menekszik: de akkor is leereszkedik, ha víz van például alatta!

Mihelyest rendkívüli körülmények közé kerülnek képtelenek, magukon segíteni. A legelemibb gondolatra sem képesek, mihelyest szokásaikkal nincsenek kapcsolatban. A majmok például a vadember gyújtotta tűz köré sereglenek s kedvtelve melegszenek: de még soha egyetlenegyben sem villant meg azon gondolat, hogy a tűz élesztésére fát rakjon: pedig a fa előttük fekszik s a vadember szemük láttára élesztette a tüzet. Különbö a tűz használata az egész állatvilág előtt ismeretlen: azzal csak azon lényt ajándékozta meg a Mindenható, amely eszével szabályozni tudja.

És nemis találtak még soha olyan vad néptörzset, mely a tüzet élesztetni, vagy kicsiholni ne tudná.

Más. Ha a kutya egyszer azt vette észre, hogy az ajtókilincs érintésére kinyílik, máskor is él ezen észleletével. Ha azonban a kilincs esetlegesen valamivel magasabb van, világért sem jut arra a gondolatra, hogy zsámolyt toljon az ajtó elé; ami pedig minden kis gyermeknek nyomban

arányban, mint az ember. Bérczy érezte, mint közeledik ilyenképen a veszély, összeszedte tehát mit sem sejtő várnépét, megeskette őket, hogy kitaranak a halálig, azután elhatározták, hogy meglepi az ostromlókat egy heves rohammal, következék aztán halál vagy diadal.

Végre elérkezett a tervbe vett nap. A védők korán reggel szentmisét halgattak s miután a vitézek övéktől elbucsztak, kinyílt a nehéz várkapu s erős fegyverzettel kirohantak az ősz várur, Bérczy Imre vezetése alatt.

Meglepőve hátrált először az ellenséges sereg, de Ibrahim szava uralkodott fölötté. A két sereg összecsapott s mikor fölbomlott a rend, küzdött ember-ember ellen életre-halára. Csattogott a kard, patakzott a vér s a fegyverek zajába halálhörgés vegyült.

Egyszerre csak összetalálkoztak a vezérek. Rettenetes volt a mérkőzés. Hamarosan összecsaptak. Először Ibrahim támadott nagy erővel és ügyességgel s ha Bérczy lova félre nem ugrik, gazdája holtan bukott volna le róla. De Bérczy sem enged, vivott ő már másokkal is, rettenetes csapásra emeli föl kardját; de biztos keze megremegett, karja mintegy varázsütésre lehanyatlott, amikor

eszébe jut.

Csak az embernek vannak mesterséges fegyverei és eszközei. Brehm szerint ugyan a majmok is használnak követet, fadarabokat s ezekkel, meg még más tárgyakkal védekeznek, de Pechael-Loesche alapos megfigyelései megdöntötték Brehm állítását. Ha igaz is, hogy a majom követet használ fegyverül, a sierraleonai partokon meg kavicsot szór az osztriga héjai közé: ez mégsem egyéb, mint előlő lábának célszerű használata; állati ösztönének olyan megnyilatkozása, amilyent például az ökör szarvával, a farkas fogsorával tanúsít. Olyan eszközt azonban hasztalan keresünk nála, amelyet maga készített, s aztán mint saját tulajdonát eltett, vagy megtartott volna.

Egyes állatfajok kivételes viszonyok közt is bámulatos módon alkalmazkodnak a körülményekhez, azért különös figyelmet érdemelnek.

Az erdei hangya fészke például száraz és forró nyáron alacsonyabb és laposabb, mint nedves, hideg időjárásor. Sőt előbbi esetben a nyílások száma is sokkal kisebb. Nagyon célszerűen. Nedves időjárásor tudniillik a nagyobbított párolgási felület a nagyobb számu nyílással igen megfelelő. Száraz időben ellenben amennyire csak lehet, meg kell akadályozni a párolgást.

A tropikus Amerikában gombatermelést üző kertészhangyák, ha lakásukba idegen vendég tolakodik be s nem tudnak tőle másképp megszabadulni, rövidesen befalazzák. A méhek a koptárukba dobott döglött egeret, amikor már sehogysem tudják kivon-

szolui, bőrét annyira bevonják viasszal, hogy a kigőzölgés teljesen lehetetlenné válik. Azon helyeken, ahol kigyóktól és majmoktól kell a madaraknak tartaniok, tövissel vonják be fészüküket, vagy a víz felé hajló vékonyka ágacskák végére telepsznek; sőt némelyek még fonalat is fonnak rajtuk s arra kötik fészüküket.

Az a kérdés tehát, vajjon ezen s egyéb munkálatoknál nem kell-e intelligenciára gondolni?

(Folyt. köv.)

Pater Agnell.

## Ismeretterjesztő előadás.

Lapunk egyik számában szóvá tettük, hogy vármegyénk minden járási székhelyén (mint a többi megyékben is) meghonosodtak az úgynevezett „Ismeretterjesztő előadások”. De megyénkben nem csak a többi járási székhelyeken folynak már javában ezek az előadások, hanem már a nagyobb községekben is. Itt van mindjárt, a mi járásunkban Szentelck. Itt immár a második előadást tartják ez évben nagy számu hallgatóság jelenlétében és nálunk, ami városunkban, mely székhelye a járásnak nem csak nem volt még ilyen előadás, de cikkünk nem is igen talált visszhangra.

Abból, hogy „Ismeretterjesztő előadások” megtartása iránt még eddig lépések és semmiféle intézkedések sem tettek városunkban, nem akarjuk azt következtetni, hogy azok szükségességét mindenki el ne ismerne; nem akarjuk azt következtetni, hogy az előadások iránti érdeklődés teljesen hiányozna.

Ep ezért lapunk megkísérelti, ilyen előadások rendezését és ez uton hozza a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy az első előadás, jövő vasárnap, e hó 21-én, délután 5 órakor lesz megtartva a helybeli rómkath. népiskolában. Az első előadást szerkesztőnk felkérésére, lapunk munkatársa, Pater Agnell tartja. Az első előadás címe lesz; „A legérdekesebb lényről!”

Ezennel felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy minél számosabban sziveskedjenek megjelenni, mert semmi esetre sem fog városunk dicsőségére válni, ha részvétlenség miatt és érdeklődés hiányában mindjárt az első előadással be kellene szüntetni a további előadásokat.

Ha a nagyérdemű közönség részéről az érdeklődés megfog nyilatkozni előadásaink iránt, akkor lapunk mindent meg fog tenni, hogy több élvezetes és hasznos, tanulságos előadásban legyen része városunk lakóságának.

## HIREK.

— A „Németújvár és Vidéke”-nek legközelebbi száma e hó 25-én, karácsony napján fog megjelenni a rákövetkező szám pedig ujév napján. Tehát sem 21-én, sem 28 án, e két vasárnapon nem jelenik meg lapunk. Ugy a karácsonyi, mint az ujévi szám terjedelmesebb lesz a megszokottnál és mindent megteszünk, hogy e két ünnepi szám a kedves olvasóközönség meglegedését elnyerje.

éles tekintete ifju ellenfelének szemöldökére esett. A két szemöldök között lencsenagy-ságu anyajegy volt.

Eldobta kardját s ölelésre tárt karokkal kiáltott föl:

— Kálmán, édes fiam, Kálmán!

Ibrahim megilletődve nézte az ősz magyart. Mintha hangját ismerné, mintha szavait már hallotta volna.

— Kálmán... Kálmán — mendogatta magában.

Mint a tél szürke ködébe burkolt fény a szemre, olyanforma hatással volt Bérczy szava s Kálmán név az ifju vitéz elméjére. Ismerte a hangot, emlékezett a névre, de, hogy hogyan, miként, az nem ment a fejébe.

Belső sugallatot érzett s ezt követte Bérczy karjaiba borult.

Igy talált rá vánságára Bérczy Imre elvezetett fiára.

Hatalmas vendégsereg gyülekezett össze néhány hónap mulva a Bérczyek ősi várába. Óram hozta őket össze, kiket réges-régen a fájdalom elválasztott.

Visszatért a jókedv Bérczyeiek szívébe

Egy nap kárpótolta őket azért, kit harminc évig gyászoltak. Meglön gyermekük, egyetlen fiuk, Kálmán, kit oly sokáig elveszetteknek hittek, sirattak.

A nap hőse Kálmán volt. Őt nézte, őt hallgatta minden vendég. Kiváncsiak voltak szomorú elményüre. Borzadva figyeltek az ifju szavaira, mikor elmondotta, hogy a török hadak legbátrabb vitézei, a félelmes janicsárok, miként ő is, nagyrészt rabolt, magyar kisdedekből állanak. Ezek, kik hazát, apát, anyát és testvért nem ismernek, elszántan vivják a legkeményebb tusákat még ott is, ahol a többiek meghátrálnak. Fajdalmasan fejezte be mondokáját:

— Hány magyar küzd tudatlanul saját hazája, talán szülői ellen, mint tettem én is, oh én szerencsétlen!

— Csakhongy megkerültél, öcsém! Ígyunk a jobblétért — kiáltotta az egyik Nyiri s a poharak összekocantak tán a nélkül, hogy valaki észrevette volna Kálmán szemében a csillogó könnyeket.

Sokáig tartott a vidám lakoma, melyet Bérczyék megtalált fiuk tiszteletére rendeztek.

Gyors egymásutánban kergették egymást a siető évek s az idők multával alaposan megváltozott a helyzet. A vár lakói kicsinyenkint nyugalomra tértek, elköltöztek egymásután a másvilágra. Csak egy öreg remete lakta már utóvégre a hatalmas épületet. Sokáig kijárt a vidékre; oktatta a népet, különösen a gyermekeket, buzdította, tanította őket imára a hazáért s ellencink megteréséért.

Egyszer csak elmaradt ő is. Nem látták többet, senki sem tudta, hol késik a jóságos öreg. A vár egyik sarkán éjjelenkint világító méces is kialudt végképen.

Amióta a remete eltűnt nincs a várnak emberi lakója. Omlanak, dűledeznek a hatalmas kövek s hirdetik az enyészett pusztító hatalmát. A hatalmas romok, mint beteg szörnyeteg kuporognak a büszke bérc ormán s porladoznak, míg végkép elmerülnek a semmiségbe.

Ott, ahol egykor harcban edzett vitézek vívtak diadalmos csatákat és aratták a győzelmi babért, ma ott ember nem jár, még az arra tévedt vándor is kikerüli a dűledező fészket, fél tőle, mint ijesztő kísértettől.

Csak a nép képzelete szó róla hatalmas meséket.

— **Karácsonyi ünnepség.** A római elemi iskolában a hó 24-én délután 2 órakor lesz a szokásos karácsonyi ünnepély. Ezen alkalommal lesznek kiosztva a szegény sorsu tanulók között az ajándékok. Az ünnepélyen mindenki szívesen lesz fogadva.

— **Az igazoló-választmány ülése.** A vármegye igazoló választmánya december hó 22-én tart ülést, a melyen a törvényhatósági bizottsági tagválasztások ellen beérkező felebbezéseket fogja elbírálni.

— **Nyilvános elszámolás.** A múlt hó 23-án megtartott kabaréelőadással egybekötött jótékonycélú mulatság tisztá győbekötött 93 korona 10 fillér volt. Ezen összeget a rendezőség a helybeli római elemi iskola szegénysorsu tanulóinak karácsonyi felruházására óhajlja fordítani, miért ezen összeget már az iskolásokhoz juttatta a megjelölt célra leendő felhasználás végett.

— **Elfogott szarvasok.** Gróf Draskovich Pál pónici vadászterületén a hó 11-én 4 db. hatalmas szarvast fogtak el élve. Mindegyik szép nagy szarvas volt, melyeket csellel vezettek egy nagy ketrecbe, ahol azután egyenként ártalmatlanná lehetett őket tenni. A szép példányokat élve szállították el tenyésztési célra.

— **Időjárás.** Pár napunk a hét elején gyönyörű téli nap volt. Kis hó esett, mely fénylő fehér színnel vonta be a földet; majd kis fagy következett, mely a havat tartóssá, az utakat pedig járhatókká tette. Nem soká volt azonban részünk e szép időben, csülörtökön este a meleg szél esőfelhőket hozott, az eső és a hó olvadása ismét tönkretette utainkat. Térdig sárban jártunk már, péntek este. Hiszünk, hogy most már egyszer csak állandó hideg köszdött ránk és újra élvezetes sétákat tehetünk megfagyott utcáinkon.

— **Ragályos betegség.** Baksafalva községben az iskolás gyermekek között a roncsoló toroklob lépett fel járványszerűleg. A járvány megszüntetése érdekében Dömötör Lajos főszolgabíró megtette a szükséges óvintézkedéseket.

— **Tűzeset.** E hó 9-én még eddig ki nem derített okból kigyulladt Strém községben Szép János gazda lakóháza és teljesen leégett. A kár körülbelül 2400 korona amely részben megterül.

— **Elbocsátott honpolgár.** A m. kir. belügyminiszter Kopeczky Mihály volt uttelepi, jelenleg wieni lakóst saját kérelmére a magyar állampolgárság kötelékéből elbocsátotta.

— **Névjegyét,** levélpapírt, borítékot ilyesim kivitelben jutányos áron készít Bartunek Béla könyvnyomdája.

— **Eljegyzés.** Kaszírer Henrik eljegyezte Mendelson Sárkát Körmendről.

— **A szép karácsonyfa.** Városunkból többen lerádnáltak a hét folyamán a közeli Körmend városkába s csudálkozva beszéltek el azt az élénk karácsonyi kiállítás előkészületet, amin ott az egyes kereskedők fáradoznak, kiki a maga kirakatát óhajlja a legszebb és legelegánsabban elkészíteni. A sok bznzó kereskedő fáradozását felülmúlja a körmendi Singer Co varrógép r. t. üzlete, ahol oly pompás és igazán kedvesnek mondható kiállítást találunk és mint ottani tudósítónk írja, hogy a legelőkelőbb városban sem kívánható szebb látványosság, mint fenti cég kirakatában; ott a gépekhez értő és varrni szerető hölgyközönségünk csu-

dálkozva gyönyörködteheti szemét a sok és jó varrógépeken kívül az azokon készült ajóur, hardanger, madeira, richelieu, csipkeöltés, színes himzés, recelhimzés monogrammm és tömés munkákon. Még élénken emlékszünk vissza az elmúlt nyárra, amikor ezen világhírű cég nálunk egy teljesen ingyenes varrási és himzési tanfolyamot rendezett; hölgyeink még büszkén emlékeznek vissza arra, hogy a technika e nagy vízmányát szerencsések voltak elsajátítani. Megérdemelt tehát a Singer Co. cég, hogy aki egy hasznos karácsonyi ajándékban akarja családját részesíteni, az vegyen egy eredeti Singer varrógépet (Körmend, Vida József-utca. Itt említjük meg, hogy a cég körmendi fiókjának Kardos nevű élelmes és kedves üzletvezetője az elmúlt héten ismét városunkban időzött és a közeli tavaszkor egy újabb varrási és himzési tanfolyam előkészítésén fáradozott. Sok szerencsét kívánunk e nemes és hasznos munkájában.

— **Megszökött hadifia.** „Gyöngy élet, szép élet” mondja a katonaletről, azonban nem mindenki osztozza ezt a nézetet. Így egészen más véleményen vannak Trinkl Ferenc hárspataki, Bittemann Nándor burgóhegyi és Póll Károly németújvári illetőségű legények. Nevezetteknek, mint tartalékosoknak fegyvergyakorlatra kellett volna bevonulniok, ők azonban nyakukba veték a világot és megszöktek. Most a katonai hatóságok országosan körözetik a vitéz hadifiaikat.

— **Hétfőtől kezdve** lapunk kiadóhivatala és nyomdája a gróf Draskovich-féle új bérpalotában van.

— **Kőfaragászati és szobrászati** munkák beszerzése előtt tekintse meg Kiss Károly körmendi szobrász- és kőfaragó telepét.

— **Esküvőre,** eljegyzésre és bálakra meghívókat jutányos áron csinos kivitelben készít Bartunek Béla könyvnyomdája Németújvárott.

— **A játékbazar** hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét,

— **Tanone** felvétetik Lutterschmiedt Ferenc kereskedőnél, Németújvárr.

S AJTÓ alatt és a legközelebb megjelenik a „Magyarország Monografiája” s több történelmi mű felhasználásával összeállított történelmi munka, mely a németújvári vár történetét ismerteti a legrégibb időtől napjainkig. — A könyv címe:

a „Németújvári vár története“

Összeállította: Haám Gyula.

## EGYRŐL-MÁSRÓL.

— **Menyasszonyi muff — virágból.** A legújabb divat kreációja a virág-muff, amely azonban a változatosság okáért ezáltal nem a francia metropolizból, Párisból, hanem a themzpartai fővárosból, Londonból indult ki hódító útjára. Az új és a fashionable divat által felkarolt virág-muff annyira szép, bájos és poetikus ruhadarab, hogy győzelmes elterjedése a kontinensen is teljesen biztosra vehető. A muff tudvalegőleg téli viselés s így új alakja is a téli divat rovatába sorolható. Az élővirágból készülő menyasszonyi muffnak pedig az a hivatása és rendeltetése, hogy az esküvőre

menő és elég könnyen őltözött menyasszonyok kezét megóvja a hidegtől és a praktikus cél mellett egyidejűleg ékességül is díszül is szolgál, amire formájánál és anyagánál fogva is kiválóan alkalmas. A menyasszonyi muffot, mely néhány előkelő esküvőn már bemutatkozott és fényesen állta ki a tűzpróbát, fél méternél hosszabb s főleg krizantémumból és orchydeákból állítják elő. Előreszét, vagyis a homlokzatát, csokorszerűleg összekötött virágokból képezik ki, míg elölben a hátsó tésze stilszerűen tisztán zöld lombokból készül s belseje fehér atlasz sejjemmel van kibélelve. Olcsónak persze ez a ruhadarab a legjobb akaratú sem mondható, mert hisz egy legegyszerűbb orchydeamuff is legalább 60 koronába kerül, ami pedig — tekintve azt is, hogy csak egy napon át viselhető — a mai nehéz időkben kissé drága.

— **Platinabánya Németországban.** Mint egy német aranyműves újság írja, Németországban Olpe közelében nagy terjedelmű s gazdag platinabányát fedeztek fel. Mintegy 100 analysis ilyen kedvező eredményt mutat fel; ezek szerint sokkal dúsabb a német platinaérc az uralinál. Míg Oroszországban a platinaérc köbméterenkint 30—40 gr. szinplatint tartalmaz, addig az olpei 36—70 gr. szinfevet ad. Ha figyelembe vesszük, hogy a világ platina termelése csaknem teljesen Oroszországból eredt, s hogy az orosz platinabányák is kezdének kimerülni, óriási hordereje van az új bányavidéknek. A platina kereslet az ékszeriparban való térfoglalása, valamint az izzólampagyártás fejlődése miatt egyre növekedik, míg a termelés stagnál vagy hanyatlak. Csak három-négy év előtt 3800 márkát fizettek Németországban egy kg. platináért, ma pedig 4500 márká az ára. Az új platinabányák mérhetetlen kincset rejtenek magukban s a német ipar rövidesen ki is fogja használni óriási előnyeit.

## CSARNOK.

Házasság egy festmény révén.

— Humoreszk —

Németből átdolgozta: Halmos Ferenc.  
(Folytatás.)

— Ej hagyjuk ezt a témát s beszéljünk más dologról! — Eljön-e a műkiállításra százados ur?

— Nagyon természetes s ön is ugy-e Bulrih ur?

— Én nem, s önnek is azt ajánlanám. Ahogy hallottam nem lesz valami érdekes. Mind új festmény fiatal művészekből...

— Brrr! Isten őrizzen a fiatal művészekből.

— Na egészen az én véleményemen van százados ur. Dicsőítsük a régi művészeket. Erről jut eszembe; szabad lesz legközelebb gyűjteményét megtekintem?

— Oh kérem mindenesetre már megakartam mutatni a két legújabban vásárolt műremekeket régi művészekből...

— Igazán, nagyon kíváncsiavá lesz. De apropos volt önnek Juleis aquarell a kezében? — Hogy az ára? — Vagy talán már van is egy példányban?

— Juleis festmény... Juleis aquarell, hm, hm, hm...

— Mi? Nem ismeri ön talán e kitűnő műveket?

— Én? — Írtem önt! Csak ismerem Jules műveit...

— Azt gondoltam... vagy talán van is egy a birtokában?

— Fájdalom nincs. De vadászok rá s célba is vettem már egyet...

— Igazán? — Akkor a vételre kívánok szerencsét... Bocsnát azonban távoznom kell már...

— Már távozni akar? Maradjon még, akarjunk egy kicsit még társogni s pár kortyot inni! Maradjon, rögtön hozok egy tüveg bort még, millió mennydörgés és kartács...

— Köszönöm, kérem maradjon csak tüve kedves barátom! Igazán nem kérek... de megbocsát dolgom van. Adieu...

— Adieu... kezét fogták s Bulrich ur eltávozott.

— Alighogy az ajtó betevődött Bulrich ur után a százados fürgén felugrott s megfenyegette a távozót. — Vén róka — engem nem fogsz becsapni, ott leszek én a műkiállítás s leteszem a fejem, hogy ő is ott lesz, valamint a kitűnő Jules aquarell is. Jules, Jules, mily különös egy név. Bizonyára külföldi, de az nekem mindegy, ezen aquarellnek birtokomban kell lenni, ha nagy összegbe kerül is. Na, millió mennydörgés és kartács... hogy fog Bulrich ur nézni, ha engem is ott fog látni... Tudom, hogy bánja már, miért a kiállítást előhozta. Várj csak vén róka... Igen, fiatal művész, bizonyára Jules is fiatal. Millió mennydörgés és kartács... a vén százados sem bolyd ám... Jules, Jules... Furcsa egy név, de olvastam felőle, az bizonyos...

Azalatt, hogy az öreg ur ily élénk beszélgetésben fel és alá sétált a szobában s terveket szót, hogy barátját kijátsza, Bulrich ur halk lassu lépesben a lépcsőn lejtött s az előcsarnokban megállott, mormogá magában, csak lássátok az öreg önféjűt... Ah a fiatal pár a szerelemtől s az ő bogarai miatt kinlódhat. Gyula ur hosszasan várhatja még Mariska után, ha én nem volnék, de a vén bűnöst most az egyszer meglágyitom. Jules aquarell, hatalmas és pompás gondolat... s mosolygott magában, mint a rókák szoktak névetni, ha terüket simán s ravaszon akarják végezni s a sikerük biztos.

Az olvasóközönség téved, ha barátunkat rókának gondolná, talán egy kis gyöngös s hosszukás arcot, villogó szemeket s vörös haját képzél. Ellenkezőleg a kedves olvasónak s Bulrich urnak is tetszene ez a hasonlatosság... A magas, erős ember, a barna körszakál, dus hajfürtjei nem mutatják a róka alakját, hanem a szem, mely a szemüveg alól okos pillantással a világba néz. Ezen szemből a ravaszág mellett a jószág, hűség, s a jószívűség tündöklök elő.

— Ah, vén barátom, " választottad a háborút, hát legyen! Most pedig nézzünk a szerelmek után, — s az előbb leirt róka-terméket előtört. A kertbe igyekezett megszokott halk lépéseivel s csakugyan ott találta őket. Kéz-kézben voltak a szerelmek. Minden pillantásuk egymásé volt s csak néha-néha néztek a gyalogósvényre, mely oldalról minden percben igyekeztek ellenfél lenni. Csendben, fájdalmas gondolataikat tárták fel egymásnak, mert Mariska szeméi homályosak voltak, állapította meg a tényállást a borok közt levő Bulrich ur.

Nem vették őt észre csak midőn a következő elterjedt éneket kezdé dalolni:

Ugy szerettek, mint a galamb a buzót,  
Koporsóim is hű leszek tehozzád.  
Még akkor is, ha a sírba letesznek,  
Porladózó szívemmel is szerettek.

— No, kedveseim, ne ijedjete meg — léptél elő Bulrich ur — s nem kell kétségbe esni, ez az én jelszavam. Felajánlom segítségem, ha akarjátok, elfogadjátok.

— Ah, ha tudná Bulrich ur! — zokogott keservében Mariska...

— Tudok mindent, majd a vén medvével én vézgek, de nektek éngem vakon kell követni. Akarjátok?

— Oh, igen!

Folyt köv.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **Kisleány.** 1) Bizony ilyen dologban a „mama a legnagyobb és legfelsőbb hatalom. Inkább szép szóval bírja rá az engedékenységre; daccal nem fog elérni semmit. 2.) A magunk részéről nem tartjuk illőnek 3.) Talán csak próbára akarta tenni. Legyen türelemmel, ha úgy áll a dolog, mint írta, akkor visszatér. Biztosan visszatér. 4.) A fő a konyha Inkább tudjon jól főzni, mint klasszikus darabokat játszani.

— **F. J. Szentelek.** A küldöttekért köszönet. Felfogom használni. Későn érkeztek; mostani számunk már készen volt. Legközelebb.

— **M. B. Szombathely.** Köszönet az érkezettért. Legközelebb meg fog jelenni. Most már későn ért ide. Lap minden száma lesz küldve és a kívánt példányból 3. Ha eddig elmaradt — bocsnát, de nemcsak bennünket terhelhet a hiba.

1913. V. 257—4

## Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel köz-hírré teszi, hogy a németújvári kir. járás-bíróságnak 1913 évi V. 257—4. számú végzése következtében Mild és Hallmayer eég és Hemschl cég javára 600 K. 300 K. és 274 K. 64 f. s jár. erejéig 1913 évi november hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1130 koronára becsült következő ingóságok u. m. 1 ló, 1 tehén, 3 sertés, 1 ceplőjárgány nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a németújvári kir. járás-bíróság 1913. évi V. 257—4. számú végzése folytán 600 kor., 300 kor. és 274 korona 64 fillér tőkekövetelés ennek 6 százalék kamatai, és eddig összesen 95 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szentelek köztségben laendő megtartására 1913. évi december hó 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozők ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek szűkség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és árverés kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Németújvár, 1913. évi december hó 13-án.

Marczinka Dezső,  
kir. bír. végrehajtó.

# KÖZGAZDASÁG.

## GABONA-ÁRAK.

Németújvár, 1913. évi december hó 14.

Latzer Mózes Fia eég jelentése.

| Az árak 100 kilogrammonként értendőék |       |            |
|---------------------------------------|-------|------------|
| Buza                                  | — — — | 18 — 18 20 |
| Rozs                                  | — — — | 16 — 16 —  |
| Árpa                                  | — — — | 18 — 18 —  |
| Zab                                   | — — — | 13 — 13 50 |
| Tengeri (idei)                        | — — — | 14 — 14 —  |

## MEGHÍVÓK

TÁNCMULATSÁGOKRA CSINOS KIVITELBEN JUTÁNYOSAN KÉSZÜLNEK  
:: LAPUNK KÖNYVNYOMDÁJÁBAN. ::

— Lakást akar kiadni, vagy bérbe venni, hirdessen lapunkban. Egy hirdetés 80 fillér. Hirdetése biztos sikerre vezet.

## Kiss Károly

kőfaragó és szobrász

Körmen, Rákóczy-utca 23.

Készít és nagy választékban raktáron tart mindenféle **siremlékeket** szobrászati műveket a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb és legmodernebb kivitelig.

Olcsó árak! — Olcsó árak!  
Pontos kiszolgálás!!

## ÚJ JÁTÉK BAZÁR

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Németújváron, az iskola-épületben (a szolgabírószálla mellett) egy teljesen új és modern árukkal duosan felszerelt

## JÁTÉKBAZÁRT

rendeztem be, hol a közelgő karácsonyi ünnepekre mindennemű gyermekjátékok a legújanyosban árban szereshetők be. A nagyérdemű közönség szives part-fogását kérve maradtam kiváló tisztellett!

ÖZV. SCHLEDER ISTVÁNNÉ,  
játékárú-bazár tulajdonos.

— **Karácsonyi ünnepség.** A róm. kat. elemi iskolában e hó 24-én délután 2 órakor lesz a szokásos karácsonyi ünnepély. Ezen alkalommal lesznek kiosztva a szegény sorsu tanulók között az ajándékok. Az ünnepélyen mindenki szívesen lesz fogadva.

— **Az igazoló-választmány ülése.** A vármegye igazoló választmánya december hó 22-én tart ülést, a melyen a törvényhatósági bizottsági tagválasztások ellen beérkező felebbeségeket fogja elbírálni.

— **Nyilvános elszámolás.** A mult hó 23-án megtartott kabaréelőadással egybekötött jótékony célú mulatság tisztá jogvedelme 93 korona 10 fillér volt. Ezen összeget a rendezőség a helybeli róm. kath. elemi iskola szegénysorsu tanulóinak karácsonyi felruházására óhajja fordítani, miért ezen összeget már az iskolaszékhez juttatta a megjelölt célra leendő felhasználás végett.

— **Elfogott szarvasok.** Gróf Draskovich Pál pónici vadászterületén e hó 11-én 4 drb. hatalmas szarvast fogtak el élve. Mindegyik szép nagy szarvas volt, melyeket csellel vezettek egy nagy ketreche, ahol azután egyenként ártalmatlanná lehetett őket tenni. A szép példányokat élve szállították el tenyészési célra.

— **Időjárás.** Pár napunk a hét elején gyönyörű téli nap volt. Kis hó esett, mely fénylő fehér szinrel vonta be a földet; majd kis fagy következett, mely a havat tartóssá, az utakat pedig járhatókká tette. Nem soká volt azonban részünk e szép időben, csütörtökön este a meleg szél esőfelhőket hozott, az eső és a hó olvadása ismét tönkre tette utainkat. Térdig sárban jártunk már, péntek este. Hiszük, hogy most már egyszer csak állandó hideg köszömm ránk és újra élvezetes sétákat tehetünk megfagyott utcáinkon.

— **Ragályos betegség.** Baksafalva községben az iskolás gyermekek között a roncsoló toroklob lépett fel járványszerűleg. A járvány megszüntetése érdekében Dörmötör Lajos főszolgabíró megtette a szükséges óvintézkedéseket.

— **Tűzeset.** E hó 9-én még eddig ki nem derített okból kigyulladt Strém községben Szép János gazda lakóháza és teljesen leégett. A kár körülbelül 2400 korona amely részben megtért.

— **Elbocsátott honpolgár.** A m. kir. belügyminiszter Kopeczky Mihály volt utjelepi, jelenleg wieni lakost saját kérelmére a magyar állampolgárság kötelékéből elbocsátotta.

— **Névjegyét,** levélpapírt, borítékot ízléses kivitelben jutányos áron készít Bartunek Béla könyvnyomdája.

— **Eljegyzés.** Kasziner Henrik eljegyezte Mendelson Sárkát Körmenről.

— **A szép karácsonyfa.** Városunkból többen lerándáltak a hét folyamán a közeli Körmen városkába s csudálkozva beszéltek el azt az élénk karácsonyi kiállítás előkészületet, amin ott az egyes kereskedők fáradoznak, kiki a maga kirakatát óhajja a legszebb és lelegegansabban elkészíteni. A sok bznzó kereskedő fáradozását felülmúlja a körmendi Singer Co varrógép r. t. üzlete, ahol oly pompás és igazán kedvesnek mondható kiállítást találunk és mint ottani tudósítom írja, hogy a legelőkelőbb városban sem kívánható szebb látványosság, mint fenti cég kirakatában; ott a gépekhez értő és varni szerető hölgyközönségünk csu-

dálkozva gyönyörködtetheti szemét a sok és jó varrógépeken kívül az azokon készült ajour, hardanger, madeira, richelieu, csipkeöltés, színes himzés, recchimzés monogramm és tömés munkákon. Még élénken emlékszünk vissza az elmúlt nyárra, amikor ezen világhírű cég nálunk egy teljesen ingyenes varrási és himzési tanfolyamot rendezett; hölgyeink még büszkén emlékeznek vissza arra, hogy a technika e nagy vízmányát szerencsések voltak elsajátítani. Megérdemli tehát a Singer Co. cég, hogy aki egy hasznos karácsonyi ajándékban akarja családját részesíteni, az vegyen egy eredeti Singer varrógépet (Körmen, Vida József-utca. Itt említjük meg, hogy a cég körmendi fiókjának Kardos nevű élelmes és kedves üzletvezetője az elmúlt héten ismét városunkban időzött és a közeli tavaszok egy újabb varrási és himzési tanfolyam előkészítésén fáradozott. Sok szerencsét kívánunk e nemes és hasznos munkájában.

— **Megszökött hadfiak.** „Gyöngy élet, szép élet” mondja a nóta a katonaletről, azonban nem mindenki osztotta ezt a nézetet. Így egészen más véleményen vannak Trinkl Ferenc hársapataki, Bittemann Nándor burgóhegyi és Póll Károly németújvári illetőségű legények. Nevezetteknek, mint tartalékosoknak fegyvergyakorlatra kellett volna bevonulniok, ők azonban nyakukba vették a világot és megszöktek. Most a katonai hatóságok országosan köröztetik a vitéz hadfiakat.

— **Hétfőtől kezdve** lapunk kiadó-hivatala és nyomdája a gróf Draskovich-féle új bérpalotában van.

— **Kőfaragászati és szobrászati munkák beszerzése előtt** tekintse meg Kiss Károly körmendi szobrász- és kőfaragó telepét.

— **Esküvőre,** eljegyzésre és bálakra meghívókat jutányos áron csinos kivitelben készít Bartunek Béla könyvnyomdája Németújvárott.

— **A játékbazár** hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét,

— **Tanone** felvétetik Lutterschmiedt Ferenc kereskedőnél, Németújvár.

SAJTÓ alatt és a legközelebb megjelenik a „Magyarország Monografiája” s több történelmi mű felhasználásával összeállított történelmi munka, mely a németújvári vár történetét ismereti a legrégibb időtől napjainkig. — A könyv címe:

a „Németújvári vár története“

Összeállította: Haám Gyula.

## EGYRŐL-MÁSRÓL.

— **Menyasszonyi muff — virágból.** A legújabb divat kreációja a virág-muff, amely azonban a változatosság okáért ezáltal nem a francia metropolizból, Párisból, hanem a themzeparti fővárosból, Londonból indult ki hódító útjára. Az új és a fashionable divat által felkarolt virág-muff annyira szép, bájos és poetikus ruhadarab, hogy győzelmes elterjedése a kontinensen is teljesen biztosra vehető. A muff tudvalegőleg téli viselés s így új alakja is a téli divat rovatóba sorolható. Az elővirágból készülő menyasszonyi muffnak pedig az a hivatása és rendeltetése, hogy az esküvőre

menő és elég könnyen állítható menyasszonyok kezét megóvja a hidegtől és a praktikus cél mellett egyidejűleg ékességül és díszül is szolgál, amire formájánál és anyagánál fogva is kiválóan alkalmas. A menyasszonyi muffot, mely néhány előkelő esküvőn már bemutatkozott és fényesen állta ki a tűzpróbát, fél méternél hosszabb s főleg krizantémumból és orchideákból állítják elő. Elő-részét, vagyis a homlokzatát, csokorszerűleg összekötött virágokból képezik ki, míg el-tenben a hátsó térsze stilszerűen tisztán zöld lombokból készül s belseje fehér atlasz selyemmel van kibélelve. Olcsónak persze ez a ruhadarab a legjobb akarattal sem mondható, mert hisz egy legegyszerűbb orchideamuff is legalább 60 korónába kerül, ami pedig — tekintve azt is, hogy csak egy napon át viselhető — a mai nehéz időkben kissé drága.

— **Platinabánya Németországban.** Mint egy német aranyműves újság írja, Németországban Olpe közelében nagy törledelmű s gazdag platinabányát fedeztek fel. Mintegy 100 analysis ilyen kedvező eredményt mutat fel; ezek szerint sokkal dúsabb a német platinaérc az uralinál. Mig Oroszországban a platinaérc köbméterenkint 30—40 gr. szinplatinát tartalmaz, addig az olpei 36—70 gr. szinfémet ad. Ha figyelembe vesszük, hogy a világ platina termelése csaknem teljesen Oroszországból eredi, s hogy az orosz platinabányák is kezdének kimerülni, óriási hordereje van az új banyavidéknek. A platina kereslet az ékszeriparban való térfgyfalása, valamint az izzóllámpagyártás fejlődése miatt egyre növekedik, míg a termelés stagnál vagy hanyatlak. Csak három-négy év előtt 3800 márkát fizettek Németországban egy kg. platinaért, ma pedig 4500 márka az ára. Az új platinabányák mérhetetlen kincset rejtnek magukban s a német ipar rövidesen ki is fogja használni óriási előnyeit.

## CSARNOK.

Házasság egy festmény révén.

— Humoreszk —

Németből átdolgozta: Halmos Ferenc.

(Folytatás.)

— Ej hagyjuk ezt a témát s beszéljünk más dologról! — Eljön-e a műkiállításra százados ur?

— Nagyon természetes s ön is ugy-e Bulrih ur?

— Én nem, s önnek is azt ajánlanám. Hogy hallottam nem lesz valami érdekes. Mind új festmény fiatal művészekről...

— Brrr Isten őrizzen a fiatal művészekről.

— Na egészen az én véleményemen van százados ur. Dicsőítsük a régi művészeket. Erről jut eszembe; szabad lesz legközelebb gyűjteményét megtekintem?

— Oh kérem mindenesetre már megakartam mutatni a két legújabban vásárolt műremekeket régi művészekről...

— Igazán, nagyon kíváncsiav tesz. De apropos volt önnek Juleis aquarell a kezében? — Hogy az ára? — Vagy talán már van is egy példányban?

— Juleis festmény... Juleis aquarell, hm, hm, hm...

— Mi? Nem ismeri ön talán e kitünő műveket?

— Én? — Írtem önt! Csak ismerem Jules műveit...

— Azt gondoltam... vagy talán van is egy a birtokában?

— Fájdalom nincs. De vadászok rá s célba is vettem már egyet...

— Igazán? — Akkor a vételre kívánok szerencsét... Bocsánat azonban távoznom kell már...

— Már távozni akar? Maradjon még, akarjunk egy kicsit még társolgni s pár kortyot inni! Maradjon, rögtön hozok egy üveg bort még, millió mennydörgés és kartács...

— Köszönöm, kérem maradjon csak ülte kedves barátom! Igazán nem kérek... de megbocsát dolgom van. Adieu...

— Adieu... kezét fogtak s Bulrich ur eltávozott.

— Alighogy az ajtó betevődött Bulrich ur után a százados fűrgén felugrott s megfenyegette a távozót. — Vén róka — engem nem fogsz becsapni, ott leszek én a műkiállítás s leteszem a fejem, hogy ő is ott lesz, valamint a kitünő Jules aquarell is. Jules, Jules, mily különös egy név. Bizonyára külföldi, de az nekem mindegy, ezen aquarellnek birtokomban kell lenni, ha nagy összege kerül is. Na, millió mennydörgés és kartács... hogy fog Bulrich ur nézni, ha engem is ott fog látni... Tudom, hogy bánja már, miért a kiállítást előhozta. Várj csak vén róka... Igen, fiatal művészek, bizonyára Jules is fiatal. Millió mennydörgés és kartács... a vén százados sem bolyong ám... Jules, Jules... Furcsa egy név, de olvastam felőle, az bizonyos...

Azalatt, hogy az öreg ur ily élnék beszélgetésben fel és alá sétált a szobában s terveket szót, hogy barátját kijátsza, Bulrich ur halk lassu lépesben a lépcsőn lejtött s az előcsarnokban megállott, mormogá magában, csak lássátok az öreg önféjűt... Ah a fiatal pár a szerelemtől s az ő bogarai miatt kinlódhat. Gyula ur hosszasán várhatna még Mariska után, ha én nem volnék, de a vén bűnböst most az egyszer meglágyítom. Jules aquarell, hatalmas és pompás gondolat... s mosolygott magában, mint a rókákat szoktak nevetni, ha terveket simán s ravaszon akarják végezni s a sikerük biztos.

Az olvasóközönség téved, ha barátunkat rókáknak gondolná, talán egy kis gyöngye s hosszukás arcot, villogó szemeket s vörös haját képzel. Ellenkezőleg a kedves olvasónak s Bulrich urnak is tetszene ez a hasonlatosság... A magas, erős ember, a barna körszakál, dus hajfürtjei nem mutatják a róka alakját, hanem a szem, mely a szemüveg alól okos pillantással a világba néz. Ezen szemből a ravaszág mellett a jószág, hűség, s a jószívűség tündöklök el.

— Ah, vén barátom, te választottad a háborút, hát legyen! Most pedig nézzünk a szerelmek után, — s az előbb leirt róka-természet előtört. A kertbe igyekezett megszokott halk lépéseivel s csakugyan ott találta őket. Kéz-kézben voltak a szerelmek. Minden pillantásuk egymásé volt s csak néha-néha néztek a gyalogságnévre, mely oldalról minden percben igyekeztek ellenfélt lenni. Csendsben, fájdalom gondolataikat tárták fel egymásnak, mert Mariska szemei homályosak voltak, állapította meg a tényállást a borok közt levő Bulrich ur.

Nem vették őt észre csak midőn a következő elterjedt éneket kezdé dalolni:

Ugy szeretlek, mint a galamb a buzát,  
Koporsómíg is hű leszek tehozád.  
Még akkor is, ha a sirba letesznek,  
Porladozó szívemmel is szeretlek.

— No, kedveseim, ne ijedjete meg — léptél elő Bulrich ur — s nem kell kétségbe esni, ez az én jelszavam. Felajánlom segítségemet, ha akarjátok, elfogadjátok.

— Ah, ha tudná Bulrich ur! — zokogott keservében Mariska...

— Tudok mindent, majd a vén medvével én végzek, de nektek éngem vakon kell követni. Akarjátok?

— Oh, igen!

Folyt köv.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Kisleány. 1.) Bizony ilyen dologban a „mama a legnagyobb és legfelsőbb hatalom. Inkább szép szóval bírja rá az engedékenységre; daccal nem fog elérni semmit. 2.) A magunk részéről nem tartjuk illőnek 3.) Talán csak próbára akarta tenni. Legyen türelemmel, ha úgy áll a dolog, mint írta, akkor visszatér. Biztosan visszatér. 4.) A fő a konyha. Inkább tudjon jól főzni, mint klasszikus darabokat játszani.

— F. J. Szentelek. A küldöttékért köszönet. Felfogom használni. Későn érkeztek; mostani számunk már készen volt. Legközelebb.

— M. B. Szombathely. Köszönet az érkezettért. Legközelebb meg fog jelenni. Most már későn ért ide. Lap minden száma lesz küldve és a kívánt példányból 3. Ha eddig elmaradt — bocsánat, de nemcsak bennünket terhelhet a hiba.

1913. V. 257--4

## Árverési hirdetés.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a németújvári kir. járás-bíróságnak 1913. évi V. 257--4. számú végzése következtében Mild és Hallamayer cég és Hemschl cég javára 600 K. 300 K. és 274 K. 64 f. s jár. erejéig 1913. évi november hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1130 koronára becsült következő ingóságok u. m. 1 ló, 1 tehén, 3 sertés, 1 ceplőjárdány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a németújvári kir. járás-bíróság 1913. évi V. 257--4. számú végzése folytán 600 kor., 300 kor. és 274 korona 64 fillér tőkekövetelés ennek 6 százalék kamatai, és eddig összesen 95 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szentelek községben leendő megtartására 1913. évi december hó 23-ik napjának délután 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és árverés kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Németújvár, 1913. évi december hó 13-án.

Marczinka Dezső,  
kir. bír. végrehajtó.

# KÖZGAZDASÁG.

## GABONA-ÁRAK.

Németújvár, 1913. évi december hó 14.

Latzer Mózés Fia cég jelentése.

Az árak 100 kilogrammonként értendőek

|                |    |       |
|----------------|----|-------|
| Buza           | 18 | 18 20 |
| Rozs           | 16 | 16    |
| Árpa           | 18 | 18    |
| Zab            | 13 | 13 50 |
| Tengeri (idei) | 14 | 14    |

## MEGHÍVÓK

TÁNCMULATSÁGOKRA CSINOS KIVITELBEN JUTÁNYOSAN KÉSZÜLNEK  
:: LAPUNK KÖNYVTYOMDÁJÁBAN. ::

— Lakást akar kiadni, vagy bérebe venni, hirdessen lapunkban. Egy hirdetés 80 fillér. Hirdetése biztos sikerre vezet.

## Kiss Károly

kőfaragó és szobrász

Kőrmend, Rákóczy-utca 23.

Készít és nagy választékban raktáron tart mindenféle **siremlékeket** szobrászati műveket a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb és legmodernebb kivitelig.

Olcso árak! — Olcso árak!  
Pontos kiszolgálás!!

## UJ JÁTÉK BAZÁR

Van szerencsem a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Németújváron, az iskola-épületben (a szolgabírósággal szemben) egy teljesen új és modern árukkal dusan felszerelt

## JÁTÉKBAZÁRT

rendeztem be, hol a közelgő karácsonyi ünnepekre mindennemű gyermekjátékok a legjutányosabban árban szereshetők be. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

ÖZV. SCHLEDER ISTVÁNNÉ,  
játékáru-bazár tulajdonos.

**Névjegy!!**

100 drb. 1.40 kor.  
1.60, 1.80, 2.— kor.

Nézzé meg az asztalfiókban, ha van-e elég névjegy, újévi üdvözlő kártyája, névjegy borítékja, üzleti számlája, felszólítása; ha nincs, úgy idejében szerezzé be azokat Bartunek Béla könyvnyomdájában, Németújváron, hol a legjutányosabb.

**Névjegy!!**

100 drb. 1.40 kor.  
1.60, 1.80, 2.— kor.

**STEHLIK FERENC  
FELSŐÖR.**

Műkönyvkötészet villamos gépbere-  
dezással.

**KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS.**

Körjegyzői, községi és iskolai nyom-  
tatványok raktára.

**! TELJES IRODABERENDEZÉSEK !**

Tinták, írószeresek, írodapírok. Különle-  
gességek takarékkönyvekben, másoló-  
könyvek. Iratrendezők.

**KICSINY- ÉS NAGYBANI ELADÁS.**

Tűkőr, kép és díszműárkereskedés.  
Rugyanta-bélyegző és üzleti könyvek  
készítése.

**FIGYELMES KISZOLGÁLÁS.**

**Nyul**

darabja: 3 kotona. Öz  
kilója 1 kor. 10 fillér  
Fácán drbja 1 kor. 80 f.  
Fogoly drbja 90 fillér.  
Szarvas kilója 50 fill. Vaddisznó kilója  
70 fillér. Szalonka drbja 1 kor 70 fill.  
Bármily mennyiségben mindenkor vesz:  
**Hodossy Gyula, Kőrmenden.**

**Utazó - bunda**

használt, jutányos árban eladó.

**GIBISZER, KUKMÉR.**

**FRANCIA „LÁNYS“-CUKORKA**

köhögés ellen biztos hatású;  
rekedtség ellen gyors hatású;  
hurut ellen kitűnő hatású;

(PASTILLES LÁNYS)

Kapható a németújvári egyedürsnél:  
**Lutterschmiéd Ferenc úrnál.**



Hirdetéseket

felvesz a

kiadóhivatal.

**BARTUNEK BÉLA KÖNYVNYOMDÁJA**

Németújvár, 43. sz., Kovács Gyula-féle ház.

Mindennemű nyomtatványok izlésesen, gyorsan és jutányosan készülnek. Névjegyek, eljegyzési kártyák, báli és esküvői meghívók, gyászjelentések azonnal elkészítetnek. Kereskedelmi és hivatalos nyomtatványok, falragaszok, levélpapírok, levelezőlapok, borítékok, étlapok stb. pontos kivitelben s jutányos áron.

**A „Németújvár és Vidéke“ kiadóhivatala.**

A lap részére előfizetések ide küldendők. Hirdetéseket a legelőnyösebb díjszabás szerint elfogad. Állandó hirdetőknak nagy engedményt ad. Kérjen mutatványszámot!